

DECIZIE

04 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Victor Burduh
Maria Ghervas

examinând recursul depus de către Serghei Toma, candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova din partea Partidului Politic „Partidul Oamenilor Muncii”,

în cauza de contencios administrativ intentată la contestația depusă de către Serghei Toma, candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova din partea Partidului Politic „Partidul Oamenilor Muncii” împotriva Comisiei Electorale Centrale cu privire la anularea hotărârilor Comisiei Electorale Centrale,

împotriva încheierii din 30 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a declarat inadmisibilă acțiunea depusă de către Serghei Toma, candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova din partea Partidului Politic „Partidul Oamenilor Muncii”,

constată:

La 28 septembrie 2020 Serghei Toma, candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova din partea PP „Partidul Oamenilor Muncii” a depus contestație împotriva Comisiei Electorale Centrale, prin care a solicitat:

- anularea hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 4167 din 03 septembrie 2020 cu privire la cererea de înregistrare a grupului de inițiativă pentru susținerea candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, Tudor Deliu;

- anularea hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 4168 din 03 septembrie 2020 cu privire la cererea de înregistrare a grupului de inițiativă pentru susținerea candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, Renato Usatîi;

- anularea hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 4169 din 03 septembrie 2020 cu privire la cererea de înregistrare a grupului de inițiativă pentru susținerea candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, Andrei Năstase;

- anularea hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 4171 din 03 septembrie 2020 cu privire la cererea de înregistrare a grupului de inițiativă pentru susținerea candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, Maia Sandu;

- anularea hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 4172 din 03 septembrie 2020 cu privire la cererea de înregistrare a grupului de inițiativă pentru susținerea candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, Andrian Candu;

- anularea hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 4174 din 03 septembrie 2020 cu privire la cererea de înregistrare a grupului de inițiativă pentru susținerea candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, Octavian Țîcu;
- anularea hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 4175 din 03 septembrie 2020 cu privire la cererea de înregistrare a grupului de inițiativă pentru susținerea candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, Dorin Chirtoacă;
- anularea hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 4187 din 09 septembrie 2020 cu privire la cererea de înregistrare a grupului de inițiativă pentru susținerea candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, Violeta Ivanov.

Prin referința depusă la 30 septembrie 2020 asupra motivelor contestațiilor, Comisia Electorală Centrală a solicitat declararea acțiunilor ca inadmisibile, în temeiul art. 207 alin. (2) lit. d) și e) din Codul administrativ (f.d.38-39)

Prin încheierea din data de 30 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, s-a declarat inadmisibilă acțiunea depusă de către Serghei Toma, candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova din partea PP „Partidul Oamenilor Muncii”, în temeiul art. 207 alin. (1) și (2) lit. d) din Codul administrativ (f.d. 41-44).

La 01 octombrie 2020, Serghei Toma, candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova din partea PP „Partidul Oamenilor Muncii” a depus prin intermediul poștei electronice a Curții de Apel Chișinău recurs motivat împotriva încheierii din 30 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, ulterior prezentându-l în original. (f.d. 50-56)

În motivarea recursului Serghei Toma, candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova din partea PP „Partidul Oamenilor Muncii” a reiterat circumstanțele de fapt și de drept menționate în contestație.

Succesiv recurentul a remarcat că instanța ierarhic inferioară a examinat formal și superficial cauza, nu a elucidat circumstanțe importante, iar concluziile expuse în încheierea din 30 septembrie 2020 contravin circumstanțelor cauzei, considerând abordarea subiectivă și limitativă din partea instanței ca fiind o interpretare distorsionată a prevederilor legale, o limitare nejustificată a drepturilor petiționarului.

Instanța a reținut că conform art. 72, alin. (3) din Codul electoral, contestațiile privind acțiunile și hotărârile Comisiei Electorale Centrale și ale Consiliului Coordonator al Audiovizualului se depun, fără respectarea procedurii prealabile, la Curtea de Apel Chișinău în termen de 3 zile calendaristice de la data săvârșirii acțiunii sau adoptării hotărârii. Serghei Toma, candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova din partea PP „Partidul Oamenilor Muncii”, a înregistrat acțiunea în contencios administrativ la data de 28 septembrie 2020- cu 21 și respectiv -14 zile după expirarea termenului legal, adică cu încălcarea evidentă a termenului legal stabilit.

Serghei Toma, candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova din partea PP „Partidul Oamenilor Muncii”, a criticat soluția instanței de judecată, menționând că instanța a omis să aprecieze faptul că în perioada expirării termenului de prescripție persoanele responsabile din partea PP „Partidul Oamenilor Muncii”, inclusiv însăși candidatul Serghei Toma au fost în regim de autoizolare, datorită faptului că conducătorul grupului de inițiativă Alexandru Donica a fost suspectat cu COVID-19, iar el a fost în contact intens cu toți membrii grupului de inițiativă.

Recurentul a mai menționat că conform alin. (1), art. 65 din Codul administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen.

La 02 octombrie 2020, Curtea Supremă de Justiție a expediat intimății Comisiei Electorale Centrale, inclusiv prin poștă electronică, pentru notificare copia recursului depus de către Serghei Toma, candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova din partea PP „Partidul Oamenilor Muncii”, cu explicarea dreptului de a depune referință (f.d. 60-61).

Prin referința depusă la 03 octombrie 2020, intimata Comisia Electorală Centrală a solicitat respingerea recursului, indicând că instanța de judecată corect a declarat acțiunea inadmisibilă, având în vedere că aceasta a fost depusă în afara termenului legal. (f.d. 65)

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, la caz, se contestă un act al Comisiei Electorale Centrale în perioada electorală, iar în conformitate cu art. 74 alin. (6) din Codul electoral, împotriva hotărârii instanței de judecată poate fi depus un apel în termen de o zi de la pronunțare, iar împotriva deciziei instanței de apel -un recurs în termen de o zi de la pronunțare.

Având în vedere că încheierea Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 30 septembrie 2020, iar recursul au fost depus la 01 octombrie 2020, Colegiul consideră că recurentul s-a conformat prevederilor art. 74, alin. (6) din Codul electoral.

Prin prisma articolului 191, alin. (5) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, deciziilor și încheierilor curții de apel.

Potrivit articolului 243, alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

În speță, completul nu consideră oportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece în cererea de recurs argumentele au fost expuse cu suficientă claritate.

Examinând recursul, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept pertinente speței, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a le respinge, cu menținerea încheierii din 30 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, din motivele ce succed.

În conformitate cu articolul 243, alin. (1), lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă decizie prin care respinge recursul.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că obiectul recursului vizează legalitatea încheierii din 30 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care contestația depusă de către Serghei Toma, candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova din partea PP „Partidul Oamenilor Muncii” s-a declarat inadmisibilă în temeiul art. 207, alin. (2) lit. d) din Codul administrativ, și anume că reclamantul a înregistrat acțiunea după expirarea termenului legal de contestare.

Efectuând controlul judiciar al încheierii din 30 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, instanța de recurs a constatat că prima instanță a interpretat corect normele de drept material și procedural pertinente speței, iar drept consecință corect a declarat acțiunea ca inadmisibilă.

În conformitate cu art. 207 alin. (1) din Codul administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul

administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs.

Alineatul (2) al aceluiași articol stipulează la lit. d) că, acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când acțiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.209.

Din actele cauzei se atestă că obiectul material al prezentei acțiuni îl constituie verificarea legalității hotărârilor Comisiei Electorale Centrale nr. 4167, nr. 4168, nr. 4169, nr. 4171, nr. 4172, nr. 4174, nr. 4175 din 03 septembrie 2020 și nr. 4187 din 09 septembrie 2020

Conform art. 72, alin. (3) din Codul electoral, contestațiile privind acțiunile și hotărârile Comisiei Electorale Centrale și ale Consiliului Coordonator al Audiovizualului se depun, fără respectarea procedurii prealabile, la Curtea de Apel Chișinău în termen de 3 zile calendaristice de la data săvârșirii acțiunii sau adoptării hotărârii.

Același termen rezultă și din dispozitivul hotărârilor Comisiei Electorale Centrale contestate de către Serghei Toma, candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova din partea PP „Partidul Oamenilor Muncii”, conform cărora hotărârile intră în vigoare la data adoptării, se publică pe pagina web oficială a Comisiei Electorale Centrale și în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pot fi contestate în decurs de 3 zile calendaristice de la data adoptării, fără respectarea procedurii prealabile, la Curtea de Apel Chișinău.

În corespundere cu prevederile art.63, alin. (1) din Codul administrativ, calcularea termenelor în procedura administrativă se efectuează în conformitate cu prevederile art.259-266 din Codul civil.

În condițiile art. 261, alin. (1) din Codul civil (art.385 din Codul civil în redacția din 1 martie 2019), dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, atunci ziua survenirii evenimentului sau momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Conform art. 265 Cod civil (art.389 Cod civil în redacția din 1 martie 2019), dacă ultima zi a termenului este o zi de duminică, de sâmbătă sau o zi care, în conformitate cu legea în vigoare, la locul executării obligației este zi de odihnă, termenul expiră în următoarea zi lucrătoare.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că termen de procedură este intervalul, stabilit de lege în interiorul căruia participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Importanța termenelor este dictată de faptul că ele determină regimul temporar optimal pentru revendicarea printr-o acțiune în contencios administrativ a încălcării unui drept legitim sau o liberate stabilită de lege, reprezentând instrumentul prevenirii uzării de către participanții la proces cu rea-credință de drepturile lor procedurale. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

La caz, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că termenul de contestare a hotărârilor Comisiei Electorale Centrale nr. 4167, nr. 4168, nr. 4169, nr. 4171, nr. 4172, nr. 4174, nr. 4175 din 03 septembrie 2020 a început a curge la 04 septembrie 2020 și a expirat la 07 septembrie 2020, iar pentru hotărârea nr. 4187 din 09 septembrie 2020 a început a curge

la 10 septembrie 2020 și a expirat la 14 septembrie 2020.

Din materialele dosarului rezultă că Serghei Toma, candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova din partea PP „Partidul Oamenilor Muncii” și-a exercitat dreptul de contestare prin intermediul oficiului poștal la 24 septembrie 2020, care este un mijloc adecvat de exercitare a drepturilor participanților la proces, deci actul trimis în așa mod este considerat a fi depus la data la care a fost expeditat. (f.d. 35)

Prin urmare, se observă indubitabil că Serghei Toma, candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova din partea PP „Partidul Oamenilor Muncii” a depus contestația împotriva hotărârilor Comisiei Electorale Centrale, la 24 septembrie 2020, cu mult peste termenul legal de contestare, care a expirat la 04 septembrie 2020 și la 14 septembrie 2020.

Recurentul a criticat concluzia instanței de judecată, menționând că instanța a omis să aprecieze faptul că în perioada expirării termenului de prescripție persoanele responsabile din partea PP „Partidul Oamenilor Muncii”, inclusiv însăși candidatul Serghei Toma au fost în regim de autoizolare.

Aici, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că faptul aflării persoanelor responsabile din partea PP „Partidul Oamenilor Muncii” și candidatul Serghei Toma în regim de autoizolare, nu-l exonerează pe ultimul de respectarea termenelor legali de contestare a hotărârilor Comisiei Electorale Centrale, ori reclamantul nu a fost lipsit de dreptul de a depune contestația prin intermediul poștei electronice a Curții de Apel Chișinău, care reprezintă o formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă.

În contextul celor relatate instanța de recurs concluzionează ca fiind declarativ argumentul lui Serghei Toma, candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova din partea PP „Partidul Oamenilor Muncii” precum că a fost în imposibilitate de a depune contestația împotriva hotărârilor Comisiei Electorale Centrale în termen.

Recurentul prin recursul înaintat a mai indicat că instanța de judecată, constatând că contestația a fost depusă peste termen, urma în temeiul art. 65 din Codul administrativ să-l repună în termen.

La acest segment se amintește recurentului că instanța nu are competență din oficiu de a repune acțiunea în termen, ori reieșind din principiul disponibilității numai partea, în defavoarea căreia s-a prescis termenul, poate solicita repunerea în termen.

În conformitate cu prevederile art. 65, alin. (1) din Codul administrativ dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpă unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului.

Din interpretarea normei legale citate rezultă că instanța de judecată este îndreptățită de a repune persoana în termen legali, doar în baza unei cereri înaintate.

La caz, Serghei Toma, candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova din partea PP „Partidul Oamenilor Muncii” nu a depus cerere de repunere în termen a contestației, deci instanța de judecată întemeiat a declarat contestația inadmisibilă.

Cele relatate în ansamblu denotă incontestabil inadmisibilitatea acțiunii în contencios administrativ, motiv din care încheierea din 30 septembrie 2020 se apreciază legală și întemeiată.

Pentru motivele menționate, completul notează că necesitatea declarării acțiunii ca fiind inadmisibilă se datorează și faptului că protecția efectivă a drepturilor

subiective impune instanței de judecată obligația de a reține spre examinare doar acțiunile care au fost depuse în termen, fapt ce în speță nu se atestă.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că examinarea admisibilității, după criteriul instituit de art. 207 din Codul administrativ, constituie o garanție a aplicării principiului prevăzut de articolul 6 § 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, iar potrivit jurisprudenței constante a Curții Europene a Drepturilor Omului, stabilirea unor condiții de admisibilitate pentru introducerea acțiunilor în justiție nu constituie o încălcare a accesului liber la justiție (Gheorghiu v. Republica Moldova, 2 iulie 2019, § 27).

În astfel de circumstanțe, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ consideră neîntemeiate argumentele recurentului, deoarece acestea sunt lipsite de suport legal.

Din considerentele menționate, și având în vedere faptul că încheierea Curții de Apel Chișinău este legală, iar argumentele invocate sunt neîntemeiate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea contestată.

În conformitate cu art. 243, alin. (1), lit. b) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul depus de către Serghei Toma, candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova din partea Partidului Politic „Partidul Oamenilor Muncii”.

Se menține încheierea din data de 30 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău emisă în cauza de contencios administrativ intentată la contestația depusă de către Serghei Toma, candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova din partea Partidului Politic „Partidul Oamenilor Muncii” împotriva Comisiei Electorale Centrale cu privire la anularea hotărârilor Comisiei Electorale Centrale.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Victor Burduh

Maria Ghervas